

РІШЕННЯ № 22

Про надання роз'яснення окремих норм Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України та внесення доповнень до Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, затверджене рішенням Ради адвокатів України № 120 від 30.08.2014

«07» червня 2024 року

м. Мукачєво

Рада адвокатів України, розглянувши лист Голови Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сергій Вилкова від 27.02.2024 вих. № 390 про надання роз'яснення окремих норм Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України в частині надходження скарг, пов'язаних з питаннями виконання професійного обов'язку адвоката щодо підвищення свого професійного рівня, зокрема у питаннях, що виникають із застосуванням дисциплінарних стягнень за несвоєчасне підвищення адвокатом своєї кваліфікації, встановила.

Посилаючись на пункт 23 Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України, (нова редакція) затверджений рішенням Ради адвокатів України № 63 від 03.07.2021 (далі за текстом – Порядок) Голова Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури С. Вилков вказує, що звітним роком з підвищення кваліфікації адвокатів є календарний рік, з 1 січня по 31 грудня кожного року. Невиконання професійного обов'язку адвоката в частині підвищення свого професійного рівня є дисциплінарним проступком.

Разом з тим, адвокати з різних причин, за різних умов можуть несвоєчасно, із запізненням виконати свій обов'язок щодо підвищення кваліфікації. При цьому, пунктом 32 Порядку передбачено, що адвокати, які не виконали вимоги цього Порядку за попередні роки надається можливість отримати сертифікати з підвищення кваліфікації за ці роки за умови успішних проходження спеціальних тестувань у Вищій школі адвокатури Національної асоціації адвокатів України за кожен рік невиконання.

Таким чином, Рада адвокатів України передбачила механізм усунення допущеного адвокатом порушення. При цьому, адвокати часто тлумачать зазначену норму права так, що у разі виконання пункту 32 Порядку, відсутній дисциплінарний проступок в цілому.

Для усунення подвійного тлумачення Голова Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури С. Вилков пропонує розглянути можливість щодо уточнення зазначеного пункту Порядку в частині того, що виконання адвокатом пункту 32 Порядку не відміняє дисциплінарний проступок, який мав місце.

Професійні обов'язки адвоката визначені статтею 21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 № 5076-VI, згідно яких адвокат зобов'язаний підвищувати свій професійний рівень та виконувати рішення органів адвокатської самоврядування.

Рада адвокатів України встановлює вимоги щодо підвищення кваліфікації адвокатів. Рішенням Ради адвокатів України від 03.07.2021 за № 63 затверджено Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України у новій редакції.

Підвищення кваліфікації адвоката є підвищенням професійного рівня адвоката, що є його важливим професійним обов'язком, дотримання якого має забезпечувати безперервне поглиблення, розширення й оновлення адвокатами своїх професійних знань, вмінь та навичок, за бажанням адвоката здобуття нової спеціалізації або кваліфікації у певній галузі права чи сфері діяльності на основі раніше здобутої освіти і практичного досвіду, забезпечувати адвокатів достатньою інформацією про зміни у чинному законодавстві та практиці його тлумачення та застосування (пункт 2 Порядку).

Невиконання або неналежне виконання адвокатом своїх професійних обов'язків та невиконання рішень органів адвокатського самоврядування віднесено до дисциплінарних проступків (пункти 5, 6 частини другої статті 34 Закону).

Відповідно до пункту 23 Порядку звітним роком з підвищення кваліфікації адвокатів є календарний рік, з 01 січня по 31 грудня кожного року. Вищою школою адвокатури Національної асоціації адвокатів України ведеться особиста картка обліку залікових балів адвоката. У разі відсутності необхідної кількості балів в заліковій картці обліку балів з підвищення кваліфікації адвоката, Вища школа адвокатури зобов'язана проінформувати раду адвокатів регіону та відповідну кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури регіону про порушення даного Порядку. В свою чергу у разі надходження скарги на такого адвоката у КДКА за адресою робочого місця адвоката, зазначеною в Єдиному реєстрі адвокатів України, про вчинення інших порушень, ці дані повинні бути враховані при розгляді дисциплінарної справи.

Несвоєчасне, за межами встановленого пунктом 23 Порядку строку, виконання адвокатом свого обов'язку з підвищення професійного рівня за кожен календарний рік та за попередні роки, є самостійними триваючими дисциплінарними проступками.

В теорії права триваюче правопорушення розуміється, як проступок, пов'язаний з тривалим та безперервним невиконанням суб'єктом обов'язків,

передбачених законом. Тобто, триваючі правопорушення характеризуються тим, що особа, яка вчинила якісь певні дії чи допустила бездіяльність, перебуває надалі у стані безперервного продовження цих дій (бездіяльності) та, відповідно, порушення закону. Триваюче правопорушення припиняється лише у випадку: усунення стану за якого об'єктивно існує певний обов'язок у суб'єкта, що вчиняє правопорушення; виконанням обов'язку відповідним суб'єктом; припиненням дії відповідної норми закону.

Таким чином, триваючими дисциплінарними проступками є проступки, пов'язані з тривалим, неперервним невиконанням обов'язків, передбачених правовою нормою, що припиняються або виконанням регламентованих обов'язків, або притягненням винної у невиконанні особи до відповідальності.

Відповідно до пункту 30 Порядку, адвокатам, які виконали вимоги щодо підвищення кваліфікації, Вищою школою адвокатури Національної асоціації адвокатів України видається електронний сертифікат про підвищення кваліфікації (направляється на електронну адресу адвоката) з відповідним внесенням НААУ такої інформації до ЄРАУ. Форма сертифікату затверджується Вищою школою адвокатури Національної асоціації адвокатів України.

Адвокатам, які не виконали вимоги цього Порядку в межах встановленого ним строку та за попередні роки, надається можливість отримати сертифікати з підвищення кваліфікації за ці роки за умови успішних проходжень спеціальних тестувань у Вищій школі адвокатури Національної асоціації адвокатів України за кожен рік невиконання. Тестування розробляються Вищою школою адвокатури НААУ та відрізнятимуться в залежності від кількості балів, яких не вистачило такому адвокату для виконання вимог цього Порядку в попередніх роках (пункт 32 Порядку).

Отже, невиконання адвокатом вимог з підвищення кваліфікації в межах встановленого календарного строку, у тому числі за попередні роки, є триваючими дисциплінарними проступками до часу отримання електронного сертифікату про підвищення кваліфікації, яким підтверджується виконання адвокатом обов'язку з підвищення професійного рівня, у зв'язку з чим дисциплінарний проступок є припиненим або притягненням винної у невиконанні обов'язку особи до дисциплінарної відповідальності, що також припиняє дисциплінарний проступок. Зазначене має наслідком необхідність внесення змін до Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність.

Взявши до уваги зауваження членів Ради адвокатів України, керуючись статтями 55, 57 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положенням про Раду адвокатів України, Регламентом Ради адвокатів України, **вирішила:**

1. Роз'яснити, що невиконання адвокатом вимог з підвищення кваліфікації за встановленим Порядком підвищення кваліфікації

адвокатів України за звітний календарний рік (з 01 січня по 31 грудня) та попередні роки є самостійними триваючими дисциплінарними проступками до часу отримання електронних сертифікатів про підвищення кваліфікації, які підтверджують виконання адвокатом встановлених вимог з підвищення професійного рівня або притягненням винної у невиконанні обов'язку особи до відповідальності, що припиняє дисциплінарний проступок.

Зазначені дисциплінарні проступки припиняються: з часу отримання електронного сертифікату про підвищення кваліфікації, що підтверджує виконання адвокатом встановлених вимог з підвищення професійного рівня або з часу притягнення винного у невиконанні обов'язку адвоката до дисциплінарної відповідальності.

2. Отримання адвокатом електронного сертифікату про підвищення кваліфікації за формою затвердженою Вищою школою адвокатури Національної асоціації адвокатів України за звітний календарний рік (з 01 січня по 31 грудня) та попередні роки є підтвердженням виконання ним встановлених вимог з підвищення професійного рівня, а також підставою для відмови у відкритті дисциплінарного провадження та його закриття, у разі якщо таке дисциплінарне провадження відкрито. У зв'язку з цим, є необхідність внести відповідні зміни та доповнення до Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність.
3. Доповнити статтю 31 Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, затверджене рішенням Ради адвокатів України № 120 від 30.08.2014 (із змінами та доповненнями), частиною третьою наступного змісту: *«Палата відмовляє у відкритті дисциплінарного провадження за скаргою про непідвищення адвокатом кваліфікації за звітний календарний рік (з 01 січня по 31 грудня) та попередні роки, у разі внесення до ЄРАУ інформації про отримання адвокатом електронного сертифікату про підвищення кваліфікації за формою затвердженою Вищою школою адвокатури Національної асоціації адвокатів України на підтвердження виконання ним вимог з підвищення професійного рівня за відповідний період»*.
4. Доповнити підпункт а) частини 2 статті 49 Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, затверджене рішенням Ради адвокатів України № 120 від 30.08.2014 (із змінами та доповненнями), після слів *«відсутності в діях адвоката дисциплінарного проступку»* словами: *«у тому числі виконання ним встановлених вимог*

з підвищення професійного рівня за звітний календарний рік (з 01 січня по 31 грудня) та попередні роки підтвердженого електронним сертифікатом про підвищення кваліфікації за формою затвердженою Вищою школою адвокатури Національної асоціації адвокатів України».

5. Секретарю Ради адвокатів України про прийняте рішення повідомити Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури регіонів та на офіційному вебсайті Національної асоціації адвокатів України.

Голова Ради адвокатів України

/підпис/

Лідія ІЗОВІТОВА

Секретар Ради адвокатів України

/підпис/

Ігор КОЛЕСНИКОВ